

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн йиллиги муносабати билан инсонпарварлик тамойилига амал қилиб, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 93-моддасининг 20-бандига асосан қарор қиламан:

1. Қуйидаги мақмулар жазодан озод қилинсин:

- а) аёллар;
- б) вояга ётмаган ёшида жиноят содир этган шахслар;
- в) биринчи ва иккинчи гуруҳ ноғиронлари;
- г) 60 ёшдан ошган эркаклар;

д) биринчи марта судланган чет эл фуқаролари;

е) эҳтиёсизлик орқасида жиноят содир этган шахслар.

2. Биринчи марта уч йилдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум этишга ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазоларга ҳукм қилинган шахслар жазодан озод қилинсин.

3. Иқтисодий ва ҳужалик феолияти соҳасида жиноятлар содир этиб, биринчи марта судланган, етказилган зарарни қоплаган шахслар жазодан озод қилинсин.

4. Экстремистик ташкилотлар феолиятидаги иштироки, улар таркибида Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумига қарши жиноятлар ёки жамоат ҳавфсизлигига қарши бошқа қилмишлар содир этган-

лиги учун ўн йилдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум этишга ёки озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган жазоларга биринчи марта судланган шахслар жазодан озод қилинсин.

5. Ушбу Фармоннинг 1-моддасида қайд этилган шахслар томонидан содир этилган жиноятлар, шунингдек иктымий хавфи катта бўлмаган жиноятлар юзасидан олиб борилаётган тергов ишлари ва судда қўрилмаган ишлар тугатилсин.

6. Мазкур Фармонга асосан жазодан озод қилинмайдиган шахслар жазо муддатининг ўталмаган қисми қуйидагича қисқартирилсин:

а) қасддан, содир этган жинояти учун ўн йилдан ортиқ бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилинганларга — тўртдан бир қисмига;

б) қасддан содир этган жинояти учун ўн йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилинганларга — бешдан бир қисмига.

7. Титбийқ этилмасин:

а) мазкур Фармон — ўта хавфли решидивистларга, жазони ўташ тартибини мунтазам равишда бузаётган маҳкумларга ҳамда муқаддам афв

этиш ёки амнистия тартибида жазодан озод этилган ва яна қасддан жиноят содир этган шахсларга нисбатан;

б) мазкур Фармоннинг 1-моддаси — қасддан олам ўлдириш (Жиноят кодексининг 97-моддаси) жиноятини содир этган шахсларга;

в) мазкур Фармоннинг 1-3, 5-моддалари — экстремистик ташкилотлар феолиятидаги иштироки, улар таркибида Ўзбекистон Республикасининг конституциявий тузумига қарши жиноятлар ёки жамоат ҳавфсизлигига қарши бошқа қилмишлар содир этган шахсларга.

8. Мазкур Фармоннинг 4 ва 6-моддалари Жиноят кодексининг 150-163, 242, 244, 244-1, 244-2-моддаларида қўрсатилган жиноятларни содир этганлиги учун ҳукм қилиниб, тузалиш йулига қатъий ўтган шахсларга нисбатан фақат жазони ижро этиш муассасасининг маъмурияти томонидан уларнинг ўз қилмишидан амалда пушаймон бўлганлиги тасдиқланган қолларидagina қўланилиши белгилансин.

9. Фармон эълон қилинган кундан кучга кириди ва уч ой мобайнида ижро этилиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Президентини

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 3 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги Фармонига

ШАРХ

Ушбу асосий қарор — Конституциянинг 93-моддаси билан Конституцияси қабул қилинганлигининг ўн йиллиги арафасида Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан амнистия тўғрисидаги Фармон қабул қилинди.

Фармон озодликдан маҳрум этилганларнинг деярли барча топқаларини қамраб олган.

Амнистияга қўшилган натижасида биринчи навбатда вояга ётмаган, ашар, иктымий хавфи катта бўлмаган ёки эҳтиёсизлик орқасида жиноят содир этган шахслар озод этилди.

Қарияларни, қадрлаш йилда деб эълон қилинган йилда қабул қилинган Фармон 60 ёшга тулган шахсларга, шунингдек аёлларга, ўз оқибатларида қайтқиларига, илқонида яратган, қонуний равишда бузиб, ўта оғир бўлмаган жиноят содир қилган чет эл фуқаролари ҳам ўз эътиборига тинч меҳнат билан шуғулланишлари учун қайтарилди. Шундай шахсларга нисбатан ҳақиқатлаб-

ки ва суд терговга яқиндан маҳрум жиноят ишлари ҳам тугатилади.

Иқтисодий соҳасида, ҳужалик юртиш хавфсизлиги содир этган жиноятлари учун биринчи мартага судланиб, етказилган зарарни қоплаган, шунингдек озодликдан маҳрум қилиш билан боғлиқ бўлмаган жазоларга ҳукм этилган шахсларнинг озод этилиши ҳам назарда тутилган.

Тури сабабларга қўра, аввалданбор ўларнинг самисизлиги, билими ва тахриббаси етишмаслиги орқасида ўз олдида конституциявий тузумни ардарлиши мақсад қилиб қўйган экстремистик равишда дийий гуруҳларнинг домига тушган шахслар ҳам озод этилди.

Бу биринчи навбатда ўз қилмишларининг қанчалик оғирлигини ҳис қилиб, содир этган жиноятларидан чин қўнидан пушаймон бўлганларга таваляқидир. Озод қилинмаган шахсларнинг ақин қариндошлари, шунингдек ту-

рар жойлардаги маҳалалар ақин томонидан зарур эътибор, уларнинг ҳаёда ўз ўринларини топишдаги иштироки шубҳасиз муҳим аҳамият касб этади.

Эҳорид қайд этилганлар қаторида жазодан озод қилинмайдиган маҳкумларнинг ўталмай қолган жазо муддатларини сезиларли даражада қисқартириш ҳам қўзда тутилган. Бундай чора таъсирга тушувчилар жазо ўтаётган маҳкумларнинг ярмидан ортигини ташкил қилади.

Инсонпарварлик, бағрикентлик, кечиримчилик каби фазилатларга асосланган Фармон жаҳон демократик ҳуқуқ яратиш тахриббаси ва ўзбек миллий аниқналарини уйғунлаштирган.

Бу маъдакатинида суд ҳуқуқ олоҳотларини босқичма-босқич ўтказилаётганлигининг, иктымий ҳақтининг барча соҳаларни арқинлаштириш жараёни муносиб амалга оширилаётганлигининг яна бир далилдир.